

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г. С. СКОВОРОДИ**

***ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ ХХІ СТОЛІТТЯ
ОЧИМА МОЛОДІ***

**МАТЕРІАЛИ
*IV Міжвузівської студентської
наукової конференції***

20 травня 2020 року

Харків 2020

УДК 330
ББК 65.0
Т33

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова оргкомітету:

Прокопенко І.Ф. – ректор Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, академік НАПН України, доктор педагогічних наук, професор

Члени оргкомітету:

Радченко Л.П. – професор кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат економічних наук, доцент

Сідельнікова І.В. – професор кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат економічних наук, доцент

Гуцан Т.Г. – доцент кафедри економічної теорії Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат педагогічних наук, доцент

Мельникова О.В. – доцент кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат педагогічних наук, доцент

Власенко Я.В. – член Ради молодих учених Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, магістрант 1 року навчання

*Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди
(протокол № 3 від 15 травня 2020 р.)*

Тенденції та перспективи розвитку економіки XXI століття очима молоді: матеріали IV Міжвузівської студентської наукової конференції (20 травня 2020 р., м. Харків). – Харків: ХНПУ, 2020. – 205 с.

У збірці представлено матеріали IV Міжвузівської студентської наукової конференції, присвяченої Дню науки. Дослідження учасників конференції розкривають актуальні проблеми економічної теорії. Розглядаються питання формування сучасної національної економіки в умовах глобалізації, процеси інноваційного розвитку на мікро- та макрорівнях, проблеми оптимізації фінансово-господарської діяльності суб'єктів підприємництва, теоретичні та практичні аспекти розвитку менеджменту та маркетингу в Україні.

Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори та їх наукові керівники.

УДК 330
ББК 65.0

© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди, 2020

Резенькова М. С. ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	128
Маршева Є. О. СПІВРОБІТНИЦТВО СОТ ТА УКРАЇНИ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	132
Удовиченко Д. О. ДОСЯГНЕННЯ НОБЕЛІВСЬКИХ ЛАУРЕАТІВ З ЕКОНОМІКИ У 2018 , 2019 РОКАХ	137
СЕКЦІЯ 2. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ БІЗНЕСУ ТА ФІНАНСІВ	141
Коваль К. О. ФУНКЦІЇ, РОЛЬ ТА ПРОБЛЕМИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ.....	141
Біліченко В. І. СВІТОВА ПРАКТИКА СПРИЯННЯ МОЛОДІЖНОМУ ІННОВАЦІЙНОМУ ПІДПРИЄМНИЦТВУ	144
Олійник М. М. ЕКОНОМІЧНІ ПЕРЕПОНИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО БІЗНЕСУ УКРАЇНИ.....	148
Власенко Я. В. ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ.....	152
Заскалько О. М. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ	154
Болховецька В. Ю. РОЗВИТОК МАЛОГО БІЗНЕСУ В СКЛАДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ УКРАЇНИ	158
Поливяна А. П. ДЕРЖАВНІ ТА РЕГІОНАЛЬНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ	162
Прокопчук К. С. МАЛИЙ БІЗНЕС: ОСОБЛИВОСТІ ІНВЕСТУВАННЯ В УКРАЇНІ	166
Гладченко В. О. КОНКУРЕНЦІЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ РИНКОВОГО МЕХАНІЗМУ.....	170
Андреасян Е. С., Новіков А. О. ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОТОКІВ – ОСНОВА ОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ОЦІНКИ ВИТРАТ І РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	172
Копилова Д. А. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛІНГУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ	178

Прокопчук Катерина Сергіївна
ХНПУ імені Г.С.Сковороди
Факультет іноземної філології, 2 курс, 25 група
Науковий керівник - к.п.н., доцент кафедри
економічної теорії Гуцан Т. Г.

МАЛИЙ БІЗНЕС: ОСОБЛИВОСТІ ІНВЕСТУВАННЯ В УКРАЇНІ

Малий бізнес – це самостійна господарська діяльність малих підприємств будь-якої форми власності, яка здійснюється з метою отримання прибутку. Функції такого бізнесу полягають в мобілізації фінансових і матеріальних ресурсів, забезпеченні податкових надходжень, формуванні конкурентного середовища, підвищенні рівня використання місцевих ресурсів, насиченні ринку товарами й послугами, розвитку інновацій.

Малий бізнес не є основним джерелом прибутку для країни, але він створює багато робочих місць та вирішує проблеми зайнятості, формує конкурентне середовище та надає ринковій економіці необхідну гнучкість.

Існують певні особливості розвитку малого підприємництва в Україні. Його формування відбувалося в кризових економічних умовах при руйнуванні народногосподарського комплексу, інфляції, загальному падінні виробництва та низькому матеріальному становищі переважної більшості населення. Тому, можемо зазначити, що і сьогодні малий бізнес в Україні знаходиться в негативному стані через несприятливі умови для його розвитку. На гальмування розвитку малого підприємництва в національній економіці впливає коло об'єктивних та суб'єктивних факторів. Перші підлягають регулюванню на державному рівні, суб'єктивні ж – на рівні самого підприємства шляхом застосування ефективних управлінських рішень. Серед основних факторів виділяють: недосконалість чинного законодавства з питань розвитку малого підприємництва, практична відсутність з боку держави фінансово-кредитної підтримки – нестабільність політичної ситуації; недосконалість податкової системи, що збільшує кількість підприємств, які працюють в тіньовому секторі; відсутність реального ефективного механізму державної підтримки розвитку

малого бізнесу; загальна кризова ситуація української економіки; відсутність якісної системи інформаційної та правої підтримки суб'єктів господарювання; недовіра іноземних партнерів до вітчизняних суб'єктів підприємництва.

Враховуючи наведені вище фактори, вважаємо, що малий бізнес України потребує підтримки з боку держави, стабільної законодавчої бази та створення привабливого інвестиційного клімату, адже більшість інвесторів у зв'язку з підвищеними ризиками обирають менш ризикові умови інвестування. Іноземні інвестори не вкладають гроші в український бізнес через відсутність достовірної інформації щодо макроекономічної і політичної ситуації в Україні, «потужний сектор» тіньової економіки, відсутність зрозумілих правил гри на ринку, через відсутність незалежної системи для моніторингу зміни вартості інвестицій тощо [1]. Навіть для вітчизняного інвестора такі фактори є ризиковими.

Однак, можна виділити деякі переваги для закордонних інвесторів в Україні. Серед ресурсів, які можуть використовувати інвестори, можна назвати такі:

- наявність різноманітних виробництв та відповідної інфраструктури ;
- багата сировинна база. У надрах України виявлено майже 20 тис. родовищ, з яких 8290 за 98 видами сировини мають промислове значення;
- доступ до транспортної інфраструктури, що є важливим з огляду на вигідне географічне розташування країни;
- наявність унікальних чорноземів. На території України, частка якої становить 0,5% від площі земної кулі, знаходиться близько 20% світового запасу чорноземів. Це свідчить про потужний потенціал виробництва сільськогосподарської продукції в країні [3].

В складаних політико-економічних умовах, до яких додалися ще й «умови коронавірусу», основним інвестором у малий бізнес залишається держава. Сьогодні в умовах пандемії страждають певні сфери бізнесу на діяльність яких накладаються безпосередні обмеження у зв'язку з введенням карантинних заходів [2]:

- розважально-культурні заклади (театри, кінотеатри, виставки, різноманітні розважальні заходи, фітнес-клуби тощо) – від повної зупинки до спаду виручки на 50-80%;

- готельно-ресторанний бізнес – ситуація майже аналогічна, оскільки вводиться обмеження на скупчення людей. Згідно з рішенням уряду допускається лише приготування їжі і доставка замовнику. За даними дослідження компанії Poster, продажі закладів громадського харчування в Україні з 12 до 15 березня 2020 року скоротилися в середньому на 26% порівняно з аналогічним періодом минулого тижня. Але цей показник «просідає» з кожним днем;

- туристичні послуги – абсолютне падіння у період карантину у зв'язку із закриттям кордонів та міжобласного сполучення в межах України;

- сфера надання косметологічних послуг – вже відчули спад відвідувачів більш ніж на 50%;

- у зоні ризику: пасажирські перевезення, страхування, будівництво, оздоровчий та спортивний сектори, недержавні освітні заклади тощо.

Тому, вважаємо за необхідне, державі потрібно підготувати й реалізувати в короткостроковому періоді особливі кредитні програми підтримки малого бізнесу. Сьогодні Україна вже має одну. За ініціативою Президента України Володимира Зеленського, уряд підготував потужний інструмент – державну програму з підтримки мікро- та малого підприємництва «Доступні кредити 5-7-9%». Вона дає можливість підприємцям отримати до 1,5 млн. грн. кредиту під 5, 7 або 9% для створення або розширення власного бізнесу. Суть програми дуже проста – стимулювати появу нових підприємців та заохотити українців відкривати і розвивати власний бізнес в Україні.

Зі стартом державної програми "Доступні кредити 5-7-9%", станом на 2 березня завдяки програмі було видано 97 кредитів на загальну суму 66,11 мільйонів гривень. Десятки підприємців здобули змогу розвинути вже наявний у них бізнес. Ця програма виявилася дуже потрібною для підтримки та процвітання малого бізнесу в Україні [4].

Також, не менш важливим є вирішення питань, пов'язаних з:

1) ринком землі. Це допоможе залучити власників, які здатні привести інвестиції і створити нові робочі місця;

2) коригуванням бюджету – після виходу з карантину надходження грошей в казну значно зменшаться, а от витрати збільшаться. Аналітичні центри у відкритому листі рекомендують уряду сформувати фонд швидкого реагування;

3) реалізацією ринкових реформ у нових реаліях сьогодення.

На сьогоднішній момент в Україні продовжується робота щодо пошуку виходу з кризи після пандемії корона вірусу та створення необхідних інвестиційних умов для розвитку малого бізнесу з урахуванням мінімізації ризиків, що пов'язані з політичними та іншими факторами, з метою залучення більшої кількості коштів від вітчизняних та іноземних інвесторів.

Список використаних джерел:

1. Круш П. В. Національна економіка: підручник / П. В. Круш, С. О. Тульчинська, М. В. Шашина та ін.; за ред. П. В. Круша. – 2-ге вид. – К.: Каравела, 2008. – 428 с. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0009442> 2. Хроніки кризи бізнесу: кого в Україні більше всего накроєт штормом коронавірусу [Електронний ресурс]. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.epravda.com.ua/rus/publications/2020/03/19/658296/> 3. Зеленько О. О. Інвестиційний клімат в економіці України: сучасний стан і напрями покращення [Електронний ресурс] / О. О. Зеленько, Т. Г. Гуцан, А. О. Гура // Бізнес Інформ. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.business-inform.net/main/> 4. Перший місяць успіхів за програмою "Доступні кредити 5-7-9%" [Електронний ресурс]. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.kmu.gov.ua/news/pershij-misyac-uspiviv-za-programoyu-dostupni-krediti-5-7-9>.